

Na podlagi 94. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 79/94, 73/95, 39/96, 70/96, 47/97, 3/98, 3/98, 51/98 – odl. US, 73/98 – odl. US, 90/98, 6/99 – popr., 109/99 – odl. US, 64/00 – popr., 91/00 – popr., 61/00, 59/02, 35/03 – popr., 18/03, 30/03, 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14 – odl. US, 25/14, 85/14, 10/17 – ZčmIS, 64/18, 4/20, 42/21 – odl. US, 61/21, 159/21 – ZZVZZ-P, 183/21, 196/21 – ZDOsk, 142/22 – odl. US, 163/22, 124/23 in 82/24) je skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na 17. redni seji 19. 3. 2025 sprejela

PRAVILNIK o pravici do psa vodiča slepih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik natančneje ureja pravico do psa vodiča slepih, ki ga Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod) kot medicinski pripomoček zagotavlja v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: pravica do psa vodiča slepih), in v tem okviru ureja natančnejši obseg pravice, pogoje za uveljavljanje pravice in natančnejši postopek odločanja o pravici do psa vodiča slepih.

2. člen (izrazi)

Poleg izrazov, določenih v pravilih, ki urejajo obvezno zdravstveno zavarovanje, se v tem pravilniku uporabljajo izrazi, ki pomenijo:

1. delovna doba psa je čas, ko pes vodič slepih uresničuje vsakodnevne individualne potrebe uporabnika, katerega potrebe izhajajo iz zmanjšane funkcionalne sposobnosti pri opravljanju vsakodnevnih življenjskih aktivnosti in življenjsko nevarnih situacij;
2. izredna strokovna pomoč je strokovna pomoč vaditelja v obliki dodatnih treningov, ki jih uporabnik potrebuje pri premagovanju vsakodnevnih situacij s psom vodičem slepih;
3. izvedenec s področja psov vodičev slepih je oseba, ki jo imenuje zavod in ima ustrezna strokovna znanja s področja šolanja psa vodičev slepih, določena v splošnem aktu iz 22. člena tega pravilnika;
4. pes vodič slepih je pes, ki je usposobljen za pomoč pri uresničevanju vsakodnevnih individualnih potreb uporabnika, katerega potrebe izhajajo iz zmanjšane funkcionalne sposobnosti pri opravljanju vsakodnevnih življenjskih aktivnosti ter življenjsko nevarnih situacij;
5. strokovna pomoč je pomoč vaditelja, ki jo uporabniku nudi ves čas delovne dobe psa vodiča slepih glede uporabe psa vodiča slepih;
6. uporabnik je slepa zavarovana oseba, ki ji je pes vodič slepih predan v uporabo in je usposobljena za vodenje psa vodiča;
7. vaditelj psa vodiča slepih je oseba, ki izvaja šolanje psa vodiča slepih in usposablja uporabnika za vodenje psa vodiča.

3. člen

(lastništvo psa vodiča slepih)

- (1) Lastnik psa vodiča slepih je zavod.
- (2) Zavarovani osebi zagotovi zavod šolanega psa vodiča slepih v uporabo.

II. PRAVICA DO PSA VODIČA SLEPIH

4. člen (pravica do psa vodiča slepih)

Pravica do psa vodiča slepih obsega:

1. usposabljanje psa vodiča slepih;
2. usposabljanje zavarovane osebe za uporabo psa vodiča slepih;
3. uporabo psa vodiča slepih;
4. strokovno pomoč;
5. izredno strokovno pomoč;
6. oskrbo psa vodiča slepih v primeru odsotnosti uporabnika zaradi bolezni;
7. redno letno izpopolnjevanje psa vodiča slepih;
8. zavarovanje psa vodiča slepih za primer bolezni in poškodbe oziroma škode, ki bi jo pes vodič slepih storil ljudem ali stvarjem.

5. člen (pogoji za pridobitev pravice do psa vodiča slepih)

- (1) Zavarovana oseba ima pravico do psa vodiča slepih, če izpolnjuje naslednje pogoje:
1. je slepa oseba v skladu s 6. členom tega pravilnika;
 2. ima status iz 7. člena tega pravilnika;
 3. je psihofizično primerna za uporabo psa vodiča slepih v skladu z 8. členom tega pravilnika;
 4. ima zagotovljene bivalne pogoje za psa vodiča slepih v skladu z 9. členom tega pravilnika;
 5. izpolnjuje obveznosti v skladu z 10. členom tega pravilnika;
 6. pravico uveljavi v obdobju v skladu z 11. členom tega pravilnika.

(2) Zavod lahko ves čas uporabe psa vodiča slepih preverja izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka.

6. člen (slepota zavarovane osebe)

(1) Pogoj slepote zavarovana oseba izpolnjuje, če ima izgubo vida iz 3., 4. ali 5. kategorije poslabšanja vida (vidna ostrina z najboljšo možno korekcijo) na podlagi Mednarodne klasifikacije bolezni in sorodnih zdravstvenih problemov za statistične namene (MKB – 10).

(2) Pogoj iz prejšnjega odstavka se ugotavlja na podlagi izvida zdravnika specialista oftalmologa.

7. člen (status zavarovane osebe)

(1) Status zavarovane osebe lahko dobi zavarovana oseba, če izpolnjuje enega od naslednjih pogojev:

- je polnoletna in popolno poslovno sposobna;
- je pridobila popolno poslovno sposobnost pred polnoletnostjo;
- je mladoletna oseba, ki je dopolnila vsaj petnajst let, ter živi v skupnem gospodinjstvu z zakonitim zastopnikom, rejnikom ali s skrbnikom.

(2) Pogoj iz prejšnjega odstavka se ugotavlja na podlagi podpisane izjave zavarovane osebe, njenega zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika.

8. člen **(psihofizična primernost zavarovane osebe)**

(1) Zavarovana oseba je lahko uporabnik v skladu s tem pravilnikom, če ima naslednje psihofizične lastnosti:

1. samostojno se giba v znanem okolju s pomočjo bele palice, brez pomoči drugih oseb;
2. sposobna je izvajati povelja psu vodiču slepih po predpisanem programu usposabljanja;
3. je psihično stabilna in sposobna za vodenje psa vodiča slepih;
4. je fizično sposobna obvladati psa vodiča slepih tudi v kritičnih primerih;
5. sprejema trajno sobivanje s psom vodičem slepih;
6. ima pozitiven odnos do psov;
7. sposobna je skrbeti za psa vodiča slepih in mu zagotavljati prehrano, negovanje oziroma čiščenje, redno veterinarsko oskrbo, vzdrževanje delovne in telesne kondicije in redne sprehode.

(2) Izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka se ugotavlja na podlagi naslednjih dokazil:

- pogoj iz 1. točke – na podlagi mnenja tiflopedagoga;
- pogoja iz 2. in 3. točke – na podlagi potrdila osebnega otroškega zdravnika oziroma splošnega osebnega zdravnika zavarovane osebe;
- pogoj iz 4. točke – na podlagi mnenja izvedenca;
- pogoji iz 5., 6. in 7. točke – na podlagi podpisane izjave zavarovane osebe oziroma zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika mladoletne zavarovane osebe in mnenja izvedenca.

(3) Če zavarovana oseba pravico do psa vodiča slepih uveljavlja ponovno, se pri ugotavljanju izpolnjevanja pogoja iz 1. točke prvega odstavka tega člena upošteva mnenje tiflopedagoga, ki ga je zavarovana oseba predložila ob prvem uveljavljanju pravice do psa vodiča slepih, razen če izvedenec zavoda na podlagi ogleda ugotovi, da oseba ni samostojna pri gibanju v znanem okolju in potrebuje ponovno obravnavo tiflopedagoga.

(4) Če zavarovana oseba ni polnoletna, se pri ugotavljanju izpolnjevanja pogoja iz 7. točke prvega odstavka tega člena upošteva tudi pomoč zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika.

9. člen **(bivalni pogoji za psa vodiča slepih)**

(1) Zavarovana oseba je upravičena do psa vodiča slepih, če ima zanj zagotovljene bivalne pogoje, to je, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- pes vodič slepih živi v stanovanju oziroma hiši in so ti bivalni prostori zanj ustrezni;
- s prihodom psa vodiča slepih soglašajo vse osebe, ki živijo z zavarovano osebo v skupnem gospodinjstvu.

(2) Pogoja iz prejšnjega odstavka se ugotavljata na podlagi podpisane izjave zavarovane osebe ali njenega zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika in mnenja izvedenca iz 14. člena tega pravilnika.

10. člen (obveznosti uporabnika)

Uporabnik mora skrbeti za psa vodiča slepih in mu zagotavljati prehrano, negovanje oziroma čiščenje, redno veterinarsko oskrbo, vzdrževanje delovne in telesne kondicije ter redne sprehode in opremo.

11. člen (pridobitev pravice in obdobje pravice do psa vodiča slepih)

(1) Zavarovana oseba pridobi pravico do psa vodiča slepih z odločbo, ki jo na prvi stopnji izda območna enota zavoda, na drugi stopnji pa Direkcija zavoda.

(2) Zavarovana oseba ponovno lahko zaprosi za pravico do psa vodiča slepih po izteku osmih let od pridobitve psa vodiča slepih v uporabo.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek lahko zavarovana oseba zaprosi za novo pravico do psa vodiča slepih pred iztekom osmih let od pridobitve psa vodiča slepih v uporabo, če zavod ugotovi, da pes vodič slepih ne more več opravljati nalog vodiča slepih in za to ni odgovorna zavarovana oseba.

(4) Obdobje pravice do psa vodiča slepih je lahko tudi daljše od osmih let, če je pes vodič slepih še vedno primeren za vodenje, o čemer presoja izvedenec.

12. člen (zavarovanje psa vodiča slepih)

Zavod psa vodiča slepih zavaruje za primer bolezni in poškodbe oziroma škode, ki bi jo pes vodič slepih storil ljudem ali stvarim. Zavarovanje se sklene z dnem predaje psa vodiča slepih uporabniku in traja do upokojitve psa.

13. člen (vloga za uveljavljanje pravice do psa vodiča slepih)

(1) Vloga za uveljavljanje pravice do psa vodiča slepih (v nadaljnjem besedilu: vloga) mora poleg sestavin, določenih v zakonu, ki ureja splošni upravni postopek, vsebovati najmanj naslednja dokazila za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za pravico do psa vodiča slepih:

1. izvid zdravnika specialista oftalmologa iz drugega odstavka 6. člena tega pravilnika;
2. podpisano izjavo zavarovane osebe, njenega zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika iz drugega odstavka 7. člena tega pravilnika; vlagatelj priloži sklep o postavitvi pod skrbništvo ali odločbo o namestitvi v rejništvo;
3. mnenje tiflopedagoga iz prve alineje drugega odstavka 8. člena tega pravilnika;

4. potrdilo splošnega osebnega zdravnika iz druge alineje drugega odstavka 8. člena tega pravilnika;
5. podpisano izjavo zavarovane osebe, njenega zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika iz četrte alineje drugega odstavka 8. člena tega pravilnika;
6. podpisano izjavo zavarovane osebe, njenega zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika iz drugega odstavka 9. člena tega pravilnika.

(2) Izjava zavarovane osebe, njenega zakonitega zastopnika, rejnika ali skrbnika iz 2., 5. in 6. točke prejšnjega odstavka in potrdilo splošnega osebnega zdravnika iz druge alineje drugega odstavka 8. člena se objavita na spletni strani zavoda.

14. člen (mnenje izvedenca)

(1) Uradna oseba zavoda po prejemu vloge zaprosi izvedenca, naj poda mnenje o izpolnjevanju pogojev iz 4. do 7. točke prvega odstavka 8. člena tega pravilnika in iz 9. člena tega pravilnika. Zaposilu za izdajo mnenja priloži kopijo vloge.

(2) Izvedenec poda mnenje na podlagi vloge iz prvega odstavka prejšnjega člena, ogleda bivalnih pogojev zavarovane osebe in pogovora z zavarovano osebo.

15. člen (izvajalci šolanja psa vodiča slepih)

Zavarovana oseba, ki ji je bila z odločbo priznana pravica do psa vodiča slepih, sama izbere izvajalca. Seznam izvajalcev šolanja psov vodičev slepih se objavi na spletni strani zavoda.

16. člen (uveljavitev pravice do psa vodiča slepih)

Zavarovana oseba pravico do psa vodiča slepih uveljavi z opravljenim izpitom, ki ga natančneje določi splošni akt iz 22. člena tega pravilnika.

17. člen (neustrezna uporaba psa vodiča slepih)

(1) Ob neustrezni uporabi psa vodiča slepih zavod uporabnika na to opozori in mu po potrebi nudi izredno strokovno pomoč iz 18. člena tega pravilnika.

(2) Ob uporabnikovem neprimernem ravnanju s psom vodičem slepih se ravna v skladu z zakonom, ki ureja zaščito živali.

18. člen (izredna strokovna pomoč)

(1) Uporabnik je upravičen do izredne strokovne pomoči za odpravo večjih napak pri vodenju psa vodiča slepih, v primeru selitve in spoznavanju drugega okolja, kjer se redno giblje.

(2) Zavod ob upoštevanju razmer iz prejšnjega odstavka določi število ur posamezne izredne strokovne pomoči, ki jo izvede vaditelj.

(3) Izredna strokovna pomoč se lahko zagotovi v trajanju skupaj do 10 ur letno.

(4) Izredna strokovna pomoč se zagotavlja le na ozemlju Republike Slovenije.

(5) Uporabnik poda na zavod zahtevek za izredno strokovno pomoč z obrazložitvijo, ali začne zavod s takim postopkom po uradni dolžnosti. Zavod odloči z odločbo.

19. člen **(prenehanje in odvzem pravice do psa vodiča slepih)**

(1) Pravica do psa vodiča slepih preneha:

- če uporabnik umre;
- če pes vodič slepih pogine;
- z upokojitvijo psa vodiča slepih.

(2) Pravica do psa vodiča slepih se z odločbo zavoda odvzame:

1. če uporabnik nima več lastnosti zavarovane osebe;
2. če iz novega izvida zdravnika specialista oftalmologa izhaja, da uporabnik ne izpolnjuje več pogoja iz 6. člena tega pravilnika;
3. če iz novega mnenja splošnega osebne zdravnika uporabnika izhaja, da ne izpolnjuje več pogojev iz 2. in 3. točke prvega odstavka 8. člena tega pravilnika;
4. če iz novega mnenja izvedenca izhaja, da uporabnik ne izpolnjuje več katerega koli pogoja iz 4. do 7. točke prvega odstavka 8. člena ali 9. člena tega pravilnika;
5. če je uporabniku pravnomočno izrečena sankcija za prekršek zoper psa vodiča slepih, na podlagi zakona, ki ureja zaščito živali;
6. če je uporabnik pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na škodo psa vodiča slepih.

(3) Z dnem, ko je odločba iz prejšnjega odstavka vročena zavarovani osebi, se ji pes vodič slepih, ki ga ima v uporabi, odvzame in se ga preda v oskrbo vaditelju.

20. člen **(upokojitev psa vodiča slepih)**

(1) Ko pes vodič slepih zaradi zdravstvenih ali drugih razlogov ni več primeren za vodenje slepe osebe, se upokoji.

(2) Glede upokojitve psa vodiča slepih iz prejšnjega odstavka poda predlog izvedenec na podlagi ogleda psa vodiča slepih in veterinarske dokumentacije.

(3) Po upokojitvi psa vodiča slepih se ga z neposredno pogodbo neodplačno prenese v last in posest uporabniku.

21. člen **(smrt psa vodiča slepih)**

V primeru smrti psa vodiča slepih v času njegove delovne dobe mora uporabnik v 30 dneh od njegove smrti poslati zavodu veterinarsko poročilo o vzroku smrti.

22. člen
(splošni akt generalnega direktorja)

Izbor izvajalcev šolanja psa vodiča slepih, obveznosti vaditelja, vsebino preizkusa psa vodiča slepih, preizkus teoretičnega znanja, ocenjevanje usposobljenosti slepe osebe in psa ter usposabljanje slepe osebe se določijo s splošnim aktom generalnega direktorja zavoda, ki se objavi na spletni strani zavoda.

III. PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

23. člen
(dokončanje postopkov)

(1) Postopki odločanja o pravici do psa vodiča slepih, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega pravilnika, se zaključijo v skladu s tem pravilnikom.

(2) Pravica do psa vodiča slepih, ki je zavarovani osebi priznana do uveljavitve tega pravilnika, se izvaja v skladu s tem pravilnikom.

24. člen
(izdaja splošnega akta)

Generalni direktor zavoda izda splošni akt iz 22. člena tega pravilnika v enem mesecu od uveljavitve tega pravilnika.

25. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0072-43/2024-DI/11
Ljubljana, dne 19. marca 2025
EVA 2024-2711-0092

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
Drago Delalut
predsednik skupščine

Soglašam!

Dr. Valentina Prevolnik Rupel
ministrica
za zdravje

